

Vilhelm Junnila ps ym.

Kirjallinen kysymys Veikkauksen aikeista poistaa 3 000 hajasijoitettua rahapeliautomaattia

Eduskunnan puhemiehelle

Loppukesästä Veikkaus joutui kohun keskelle mainoksiensa takia, joissa joko vähäteltiin peliongelmaa tai annettiin ymmärtää, että rahapeliä runsas pelaaminen on osa normaalia elämää. Kuten niin monta kertaa ennenkin, kohuun piti reagoida nopeasti ja toimintaan piti tulla isoja muutoksia ilman, että niitä oli välttämättä mietitty aivan loppuun asti, eivätkä Veikkauksen toimet ole tässä poikkeus.

Yksi näistä toimista tulee olemaan 3 000 hajasijoitetun peliautomaatin poistaminen. Hajasijoitettuja automaatteja on mm. kioskeissa, ravintoloissa, huoltoasemilla ja kaupoissa. Pienissä toimipisteissä automaatteja voi olla vain yksi, kun taas hypermarketeissa automaatteja on keskimäärin yhdeksän.

Veikkauksen myyntijohtajan Marko Peltokorven mukaan yhdestä automaatista maksetaan keskimäärin 4 500 euroa myyntipalkkiota vuodessa. Pienelle huoltoasemalle tai kioskille tämän tulolähteen korvaaminen myyntiä kasvattamalla tai muilla palveluilla voi osoittautua mahdottomaksi, jolloin ainoaksi vaihtoehdoksi jää toiminnan lopettaminen. Päivittäistavarakauppa ry:n toimitusjohtaja toteaaakin 7.9. Ilta-Sanomissa, että vaikka pienten kauppojen myyntikate tuleekin ruokamyynnistä, ovat lisäpalvelut erittäin tärkeitä pienelle toimijalle ja vahvistavat niiden elinvoimaa.

Varsinkin pienissä kylissä tai syrjäseuduilla kaupan tai huoltoaseman peliautomaatti on monesti tärkeä osa palvelutarjontaa sosiaalisena kohtaamispaikkana. Tämä luo ja ylläpitää yhteisöllisyyttä, varsinkin vanhemman väen keskuudessa pienissä pitäjissä, joissa ei välttämättä ole muita palveluja. Entinen huoltoasemayrittäjä toteaaakin 16.8. Taloussanomien haastattelussa, että "ukot koontuivat kahvittelemaan ja sitten pelaamaan" ja että kyseessä on sosiaalinen kokemus.

On epätodennäköistä, että peliautomaatteja karsimalla ongelmapelaaminen vähenisi. Nettikasinot löytyy niin kotimaasta kuin ulkomailtakin, ja varsinkin ulkomaalaisille toimijoille kulkeutuvat rahat ovat poissa Veikkauksen tuloista, joita kertyi peliautomaattien kautta 700 miljoonaa euroa viime vuonna. Näillä tuloilla rahoitetaan erittäin monia yleishyödyllisiä järjestöjä, joilla olisi vaikeaa tai mahdotonta saada rahoitusta avoimilta markkinoilta. Veikkauksen arvion mukaan valtiolle tilitettävät tulot tulevat tippumaan 200 miljoonaa euroa vuoteen 2022 mennessä, kun peliautomaattien määrää vähennetään sekä yleisen trendin takia pelaamisen siirtyessä nettiin ulkomaalaisille kasinoille.

Kirjallinen kysymys KK 214/2019 vp

Veikkaus myös ilmoitti, että pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoa nopeutetaan ja se tulee pakolliseksi vuonna 2022. Jo yksin tämä keino tulee käytännössä estämään alaikäisten pelaamisen automaateilla. Tunnistautuminen mahdollistaa myös ongelmapelaajien seulonnan ja avun tarjoamisen niitä tarvitseville kohdennettuina. Automaattien poistaminen tuntuu hätiköidyltä paniikkiratkaisulta, ja asiaa pitäisi vielä pohtia uudelleen. Automaattien siirtäminen suljettuun tilaan ei sinänsä muuta tilannetta, koska esimerkiksi kauppiaille on kaukosäädin pelaamisen lopettamiseksi. Lisäksi yleisessä tilassa on varmasti enemmän valvontaa ihan sosiaalisistakin syistä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hajasijoitettujen peliautomaattien vähentämisessä otettu huomioon niiden merkitys tulonlähteenä pienille kaupoille, kioskeille ja huoltoasemille sekä automaattien vaikutus pienten kylien ja taajamien sosiaalisina kohtaauspaikkoina ja

miten hallitus aikoo kompensoida tulonmenetykset?

Helsingissä 11.10.2019

Vilhelm Junnila ps
Mikko Lundén ps